

GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art.111 alin.(1) din Constituție,
Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru modificarea art. 1, art. 16 și art. 17 din Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie-22 decembrie 1989, inițiată de 9 parlamentari din Grupurile parlamentare al PC, PSD, PRM și un senator independent (Bp.361/2006).*

I. Principalele reglementări

Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare amendarea art. 1 alin. (1), art. 16 și art. 17 din *Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie-22 decembrie 1989.*

Astfel, prin inițiativa legislativă menționată se propune, în esență, astfel cum rezultă și din *Expunerea de motive, acordarea de măsuri reparatorii prin echivalent* foștilor proprietari pentru imobilele afectate exclusiv și nemijlocit activităților de interes public, de învățământ, sănătate ori social-culturale, etc., adică *revenirea la textele Legii nr. 10/2001 în forma dinaintea modificărilor aduse prin Legea nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente*

II. Observații și propuneri

1. Menționăm că unul din pașii importanți în integrarea României în marea familie a statelor europene democratice l-a constituit *adoptarea unei serii de legi cu caracter reparator pentru persoanele care au avut de suferit în urma preluării abuzive a proprietăților de către statul totalitar.*

Principalul act normativ, cu caracter temporar, având ca obiect restituirea în natură / prin echivalent a proprietății (terenuri și/sau construcții), situate în intravilanul localităților, preluate abuziv în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989, este *Legea nr. 10/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare.*

Acest act normativ reprezintă rezultatul consultărilor avute în plan extern de România, consultări necesare pregătirii unei legislații adecvate aplicării în plan intern a cerințelor Convenției Europene a Drepturilor Omului, cadrul normativ de restituire fiind considerabil îmbunătățit, ca urmare a intrării în vigoare a *Legii nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente.*

Prin Legea nr. 247/2005 s-a realizat, pe de o parte, modificarea legislației privind restituirea proprietăților preluate în mod abuziv de către regimul comunist în sensul asigurării unei restituirii integrale în natură a acestora, iar pe de altă parte s-a adoptat cadrul normativ privind acordarea despăgubirilor în cazul în care restituirea în natură nu mai este posibilă. Acest din urmă obiectiv a fost realizat prin adoptarea *Titlului VII - Regimul stabilirii despăgubirilor aferente imobilelor preluate în mod abuziv* din Legea nr. 247/2005.

Prin aceste modificări legislative s-a urmărit soluționarea cât mai rapidă a problemei restituirii proprietăților preluate în mod abuziv, adoptându-se măsuri menite a respecta și garanta proprietatea privată ca instituție fundamentală a unei economii de piață funcțională. În acest fel a fost creat un cadru juridic menit a asigura stabilitatea relațiilor de proprietate pentru momentul integrării României în Uniunea Europeană. Trebuie subliniat că s-a dorit adoptarea unor măsuri care să asigure o *reparație integrală* a abuzurilor comise de regimul comunist și ori de câte ori, din motive obiective, restituirea integrală în natură nu mai este posibilă să se acorde *despăgubiri juste și echitabile.*

2. Modificările aduse Legii nr. 10/2001, republicată, prin Titlul I al Legii nr. 247/2005, au vizat, în principal, instituirea *principiului prevalenței restituirii în natură a imobilelor notificate.* Acest principiu a fost prevăzut expres prin chiar art. 1 alin. (1) din Legea nr. 10/2001, prin

eliminarea din cuprinsul acestui text a sintagmei "*de regulă*" (cu referire la posibilitatea restituirii în natură a imobilelor obiect de reglementare a acestui act normativ); pentru asigurarea exigenței acestui principiu au fost înlăturate o serie de excepții de la măsura restituirii în natură a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada de referință a legii. Este vorba, în principal, despre modificarea art. 16 din Legea nr. 10/2001, *forma propusă de inițiatori fiind similară celei conținute de Legea nr. 10/2001 anterior modificărilor și completărilor aduse acestui act normativ prin Titlul I din Legea nr. 247/2005*.

Astfel, urmare noilor modificări legislative, vor fi restituite în natură toate imobilele deținute în prezent de către stat sau de alte autorități ale administrației publice centrale sau locale ori de instituții publice, inclusiv acelea care, până la data de 25 iulie 2005 - data intrării în vigoare a Legii nr. 247/2005, erau exceptate de la restituirea în natură. Este vorba despre imobilele ocupate de instituții publice, sedii ale partidelor politice, sedii ale ambasadelor, unități sanitare, instituții de învățământ din sistemul de stat, instituții culturale, etc. Așadar, putem afirma că cele mai importante modificări au fost aduse fostului art. 16 din Legea nr. 10/2001.

3. Semnalăm că potrivit art. 16 alin. (2) din Legea nr. 10/2001, înaintea modificărilor și completărilor aduse acestei prevederi prin Titlul I din Legea nr. 247/2005, ministerele de resort, precum și celelalte instituții publice interesate urmau să propună, iar Guvernul să stabilească prin hotărâre, imobilele care nu erau retrocedate în natură și pentru care urmau a fi acordate măsuri reparatorii în echivalent. Prin urmare, decizia de oportunitate privind păstrarea sau nu a unui imobil revendicat potrivit Legii nr. 10/2001 revenea, într-o primă etapă, autorității/instituției publice abilitată cu întocmirea listei prevăzute de lege (art. 16 alin. (2) din Legea nr. 10/2001) și, în ultimă instanță, Guvernului.

Cât privește categoria imobilelor circumscrise exceptărilor de la restituirea în natură, acestea erau enunțate în primul alienat al textului legal invocat. Era vorba despre imobilele ocupate de unități bugetare din învățământ, din sănătate, așezăminte social-culturale sau de instituții publice, sedii ale partidelor politice legal înregistrate, de misiuni diplomatice, oficii consulare, reprezentanțele organizațiilor internaționale interguvernamentale acreditate în România, precum și personalul cu rang diplomatic al acestora, necesare în vederea continuării activităților de interes public, social-cultural sau obștesc.

Urmarea modificărilor aduse acestui text legal prin Titlul I din Legea nr. 247/2005, în situația imobilelor ocupate de unități și instituții

de învățământ din sistemul de stat, unități sanitare și de asistență medico-sociale din sistemul public, instituții publice, instituții culturale, necesare și afectate exclusiv și nemijlocit activităților de interes public, de învățământ, sănătate ori social-culturale, foștilor proprietari sau, după caz, moștenitorilor acestora, li se restituie imobilul în proprietate cu obligația de a-i menține afectarea pe o perioadă determinată. Perioada de menținere a afectării de utilitate publică este până la 3 ani pentru imobilele ocupate de instituții publice și culturale (teatre, opere, biblioteci, muzee) și de 5 ani de la data emiterii deciziei sau a dispoziției de restituire, pentru imobilele ocupate de unități și instituții de învățământ din sistemul de stat, unități sanitare și de asistență medico-sociale din sistemul public, proprietarii urmând să intre în posesia bunurilor restituite după parcurgerea procedurii administrative în termen de cel mult 5 ani de la redobândirea dreptului de proprietate (de la data deciziei/dispoziției de restituire în natură).

De menționat că, potrivit art. 17 din Legea nr. 10/2001, republicată, locatarii imobilelor având destinațiile amintite au *drept de preemțiune la cumpărarea acestora*, drept ce poate fi exercitat în termen de 90 de zile de la data primirii notificării privind intenția de vânzare a proprietarului.

Cât privește imobilele afectate unor contracte de locațiune, necesare desfășurării activităților partidelor politice legal înregistrate, oficiilor consulare, misiunilor diplomatice, reprezentanțelor organizațiilor internaționale interguvernamentale acreditate în România, acestea urmează a fi de asemenea restituite în natură, legea prevăzând prelungirea contractelor încheiate pe o durată determinată, de *1 an*, pentru imobilele afectate ca sedii ale partidelor politice legal înregistrate și de *3 ani*, în toate celelalte cazuri.

4. În acest context, față de propunerea legislativă ce ne-a fost înaintată, semnalăm că obiectul acesteia nu îl reprezintă altceva decât imobilele obiect de reglementare al Legii nr. 10/2001, notificate de către foștii proprietari sau, după caz, de către moștenitorii acestora, în termenul prevăzut de act normativ reparatoriu (deci până la data de 14 februarie 2002) și pentru care, până la momentul intrării în vigoare a Legii nr. 247/2005, aceștia nu au primit nici un fel de reparație.

În susținerea celor arătate, semnalăm că, până la data adoptării Legii nr. 247/2005, o decizie de restituire prin echivalent în considerarea unui imobil pentru care ar fi fost incidente prevederile art. 16 din vechea reglementare nu era posibilă și nici legală în lipsa hotărârii de Guvern ce urma să stabilească lista imobilelor pentru care urmau a fi acordate măsuri reparatorii în echivalent. După data intrării în vigoare a Legii

nr.247/2005, în contextul modificărilor aduse art. 16 din Legea nr.10/2001, o atare hotărâre a Guvernului nu își mai găsește aplicabilitatea, foștii proprietari (sau, după caz, moștenitorii acestora) ai imobilelor ce intră sub incidența art. 16 din Legea nr. 10/2001 urmând a primi în cele din urmă reparațiile cuvenite - restituirea în natură a imobilelor solicitate în procedura administrativă.

Nu în ultimul rând, amintim că obiectul de reglementare al Legii nr.10/2001 constă în restituirea imobilelor preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989, în cazul cărora foștii proprietari au fost lipsiți de folosință o îndelungată perioadă de timp. Pentru a nu aduce atingere activităților desfășurate în imobilele ce urmează a fi restituite foștilor proprietari *a fost adoptată soluția menținerii afectățiunii pe o perioadă rezonabilă*, necesară deținătorilor imobilelor restituite, dar care, în același timp, să nu vatăme proprietarul în exercițiul dreptului său de proprietate recunoscut după urmarea procedurilor prevăzute de Legea nr. 10/2001.

5. Considerăm că această propunere legislativă constituie o abatere de la textul constituțional care consacră *principiul garantării proprietății private*.

Învederăm faptul că o asemenea reglementare a fost promovată sub forma unui *amendament* cu prilejul întocmirii raportului Comisiei juridice, de disciplină și imunități a Camerei Deputaților asupra pentru proiectului de Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 209/2005, fiind însă respinsă de membrii comisiei.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele prezentate la pct. II, **Guvernul nu susține adoptarea inițiativei legislative.**

Cu stimă,

Călin PORESCU-TĂRICEANU

Domnului senator **Nicolae VĂCĂROIU**
Președintele Senatului